

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

๑. ก็ธรรมดาพระสารีบุตรเถระนั้น เป็นผู้บูชาอาจารย์แม้ในกาลทุกเมื่อ
ทีเดียว เพราะฉะนั้น ท่านจึงกล่าวกะสหายอย่างนี้ว่า เพื่อนเอ๋ย พวกเรา จักบอก
อมตธรรมที่พวกเราบรรลุ แก่สอวชยปริพาชก ผู้เป็นอาจารย์ของเราบ้าง ท่านรู้หรือ
จักแทงตลอดได้ เมื่อไม่แทงตลอด เชื่อพวกเรา จักไปสำนักพระศาสดา สดับเทศนา
ของพระพุทธเจ้าทั้งหลายแล้วจักทำการแทงตลอดมรรคผลได้ ฯ ถ้าคัณนั้น
แม้ทั้งสองคน ได้ไปยังสำนักสอวชย ฯ สอวชย เห็นเขาทั้งสองแล้ว จึงสอบถามว่า
พ่อทั้งสอง ใคร ฯ ผู้แสดงทางอมตธรรม พวกพ่อได้ (พบ) แล้วหรือ ฯ สหาย
ทั้งสองตอบว่า ได้ (พบ) แล้วขอรับ ท่านอาจารย์ พระพุทธเจ้าเสด็จอุบัติแล้ว
ในโลก พระธรรมก็อุบัติแล้ว พระสงฆ์ก็อุบัติแล้ว ท่านอาจารย์ประพาศธรรมเปล่า
(ประโยชน์) หาสาระมิได้ มาเกิด พวกเราจักไปยังสำนักพระศาสดากัน ฯ
พวกท่านไปเกิด ตัวเราจักไม่สามารถ (ไปได้) ฯ ไม่สามารถเพราะเหตุไรเล่า ฯ
ตัวเราเที่ยวไปเป็นอาจารย์ของมหาชนเสียแล้ว การอยู่อย่างเป็นอันเตวาสิกของ
เรานั้น เป็นเช่นกับเกิดภาวะกระพือแห่งน้ำในดุ่ม เราจักไม่สามารถอยู่อย่าง
เป็นอันเตวาสิกได้ ฯ อย่าทำอย่างนั้นเลย ท่านอาจารย์ ฯ ช่างเถอะพ่อ พวกพ่อ
ไปเกิด ตัวเราจักไม่สามารถไปได้ ฯ ท่านอาจารย์ จำเดิมแต่เวลาแห่งพระพุทธเจ้า
เสด็จอุบัติในโลกแล้ว มหาชนต่างมีมือถือของหอมและพวงมาลัยเป็นต้น จักไป
บูชาพระพุทธเจ้าพระองค์นั้นเท่านั้น แม้พวกกระผม ก็จักไปที่นั่นเช่นกัน
ท่านอาจารย์จักทำอะไร ฯ พ่อทั้งสอง ในโลกนี้มีคนโง่มาก หรือคนฉลาดมาก ฯ
ท่านอาจารย์ คนโง่มีมาก ชื่อว่าคนฉลาด มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ฯ พ่อทั้งสอง
ถ้ากระนั้น คนฉลาด ๆ จักไปสำนักพระสมณโคดม พวกคนโง่ ๆ จักมาสำนักเรา
พวกพ่อไปเกิด ตัวเราจักไม่ไป ฯ สหายทั้งสองนั้นจึงกล่าวว่า ท่านอาจารย์ ท่าน
จักปรากฏเองแล้ว พวกกันหลีกไป ฯ

๒. เมื่อทั้งสองคนนั้น กำลัง(เดินทาง) ไป บริษัทของสณชัยแตกกันแล้ว ๑ ขณะนั้น อารามได้ว่างเปล่า ๑ สณชัยนั้นเห็นอารามว่างเปล่า ก็กระอักโลหิต อุ่นออกมา ๑ บรรดาปริพาชก ๕๐๐ คน ซึ่งไปกับสหายทั้งสองคนเมื่อนั้น บริษัทของสณชัย ๒๕๐ คน กลับแล้ว ๑ สหายทั้งสองพร้อมด้วยปริพาชก ๒๕๐ คน ผู้เป็นอันเตวสิกของตน ได้ไปยังพระเวฬุวัน ๑

พระศาสดา ประทับนั่งแสดงธรรมอยู่ในท่ามกลางบริษัท ๔ ทอดพระเนตร เห็นปริพาชกทั้งสองคนนั้นแต่ไกลทีเดียว ตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายว่า ภิกษุทั้งหลาย สองสหายนั้นคือ โกลิตะกับอุปติสสะกำลังมา ทั้งสองนั้น จักเป็นคู่สาวก คู่ที่ดีเลิศของเรา ๑ สองสหายนั้นถวายบังคมพระศาสดาแล้ว นั่ง ณ ที่ควร ส่วนข้างหนึ่ง ๑ สหายทั้งสองนั้น ได้กราบทูลคำนึงะพระผู้มีพระภาคว่า พระพุทธเจ้าข้า พวกข้าพระองค์ควรได้บรรพชาในสำนักพระผู้มีพระภาค ควรได้อุปสมบทในสำนักพระผู้มีพระภาค ๑ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า พวกท่านจงเป็นภิกษุมารเกิด แล้วตรัส(ต่อไป) ว่า ธรรมเรากล่าวดีแล้ว พวกท่าน จงประพฤติพรหมจรรย์เพื่อกระทำที่สุดทุกข์โดยชอบเถิด ๑ แม้ปริพาชกทั้งหมด ก็ทรงบาตรจีวรอันสำเร็จด้วยฤทธิ์ ได้เป็นเหมือนพระเถระมีพรรษาดัง ๑๐๐ ๑ ลำดับนั้น พระศาสดาทรงขยายพระธรรมเทศนาด้วยอำนาจจริยา แก่บริษัทของสหายทั้งสองนั้น ๑ ยกเว้นพระอัครสาวกทั้ง ๒ รูปเสีย ส่วนที่เหลือ บรรลุพระอรหัตตสัน ๑ ก็ กิจด้วยมรรคเบื้องสูงของพระอัครสาวกทั้งสอง ยังไม่สำเร็จ ๑

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล ไทยเป็นมคธ

๑. สารีปุตตเถโร จ นามส สทาปี อัจฉริยปุชโก ว ตสฺมา สหายกั
เอวมาห สมฺม อมฺเหหิ อธิคตํ อมตํ อมฺหากํ อัจฉริยสฺส สณฺขยปริพฺพาทกสฺสาปี
กเถสฺสาม พุชฺฌมาโน ปฏฺวิขณฺนิสฺสติ อปฺปฏิวิขณฺนโต อมฺหากํ สทฺทหิตฺวา
สत्ถุ สนฺติกํ คมิสฺสติ พุทฺธานํ เทสนํ สุตฺวา มคฺคผลปฏฺวิเวรํ กริสฺสตีติ ฯ
ตโต เทวปี ชนา สณฺขยสฺส สนฺติกํ อคมฺสุ ฯ สณฺขโย เต ทิสฺวา ก็ ตาตา
โกจิ โว อมตมคฺคเทสโก ลทฺโธติ ปุจฺฉิ ฯ อาม อัจฉริย ลทฺโธ พุทฺโธ โลเก
อุปฺปนฺโน รมฺโม อุปฺปนฺโน สงฺโฆ อุปฺปนฺโน คฺคุมฺเห ตฺวจฺเจ อสฺสเร วิจฺจรถ เอถ
สत्ถุ สนฺติกํ คมิสฺสามาติ ฯ กจฺจถ คฺคุมฺเห อหํ น สกฺขิสฺสามิตีติ ฯ ก็การณฺาติ ฯ
อหํ มหาชนสฺส อัจฉริโย หุตฺวา วิจฺจรี ตสฺส เม อนฺนเตวาสิกฺวาโส จาญฺเีย
อุทกจฺจลนภาวุปฺปตฺติสฺสทิสฺโส น สกฺขิสฺสามหํ อนฺนเตวาสิกฺวาสํ วสฺสิดฺนฺติ ฯ
มา เอวํ กริตุถ อัจฉริยาติ ฯ โหตุ ตาตา กจฺจถ คฺคุมฺเห นานํ สกฺขิสฺสามิตีติ ฯ
อัจฉริย โลเก พุทฺธสฺส อุปฺปนฺนกาลโต ปฏฺจาย มหาชนโน คณฺฐมาลาทิตฺโถ
คณฺฐวา ตเมว ปุชฺเชสฺสติ มยฺปิ ตตฺถเอว คมิสฺสาม คฺคุมฺเห ก็ กริสฺสเถาติ ฯ
ตาตา กิณฺณุ โข อิมสฺมี โลเก ทนฺธา พหุ อุทาทุ ปณฺจิตาติ ฯ ทนฺธา
อัจฉริย พหุ ปณฺจิตา นาม กติปฺยาเอว โหนฺตีติ ฯ เตนฺหิ ตาตา ปณฺจิตา
ปณฺจิตา สมณฺสสฺส โคตมสฺส สนฺติกํ คมิสฺสนฺติ ทนฺธา ทนฺธา มม สนฺติกํ
อาคมิสฺสนฺติ กจฺจถ คฺคุมฺเห นานํ คมิสฺสามิตีติ ฯ เต ปณฺณายิสฺสถ คฺคุมฺเห
อัจฉริยาติ ปกฺกมฺมีสุ ฯ

๒. เตสุ กจฺจณฺเตสุ สณฺขยสฺส ปรีสา ภิชฺชิตฺวา ตสฺมี ขณฺเ อาราโม
ตฺวจฺโถ อโหสิ ฯ โส ตฺวจฺฉํ อารามํ ทิสฺวา อุณฺหํ โลหิตํ ฉทฺทเทสิ ฯ เตหิปี
สทฺธี กจฺจณฺเตสุ ปณฺจสฺส ปรีพฺพาทกสฺส สณฺขยสฺส ปรีสาบ อทฺธมฺเตยฺยสฺตานิ
นิวตฺตีสฺสุ ฯ อตฺตโน อนฺนเตวาสิกฺเกหิ อทฺธมฺเตยฺเยหิ ปรีพฺพาทกสฺสเทหิ สทฺธี
เวพฺพวนํ อคมฺสุ ฯ

สดธา จตุปริมชฌเน นิสินโน ฌมมํ เทเสนโต เต ทูรโต ว ทิสฺวา
 ภิกฺขุ อามนฺเตสึ เอเต ภิกฺขเว เทว สหายกา อากจฺณฺติ โกลิโต จ อุปติสฺโส
 จ เอตํ เม สาวกํ ภาวีสฺสตี อคฺคํ ภทฺทญฺชนฺติฯ เต สดถารํ วนทิตฺวา
 เอกมฺนตํ นิสิตฺสูฯ เต ภควนฺตํ เอตทวโจํ ลเภยฺยาม มยํ ภนฺเต ภควโต
 สนฺติเก ปพฺพชฺชํ ลเภยฺยาม อุปสมฺปทฺนฺติฯ เอถ ภิกฺขโวติ ภควา อโวจ
 สุวากฺขาโต ฌมโม จรธ พุรฺหมจฺริยํ สมฺมา ทุกฺขสฺส อนฺตกิริยาชาติฯ สพฺเพปิ
 อิทฺธิมยปคฺคจิวรรธา วสฺสสติกคฺคเถรา วิย อเหสฺสุฯ อถ เนสํ ปริสาย จริยาเวสน
 สดธา ฌมมเทสนํ วทฺฒฺเสสิฯ จเปตฺวา เทว อคฺคสาวเก อวเสสา อรหฺตํ
 ปาปฺณิสฺสุฯ อคฺคสาวกานํ ปน อุปริมคฺคกิจจํ น นิฏฺฐาสึฯ
